

Algoritmisk tenkning i naturfag

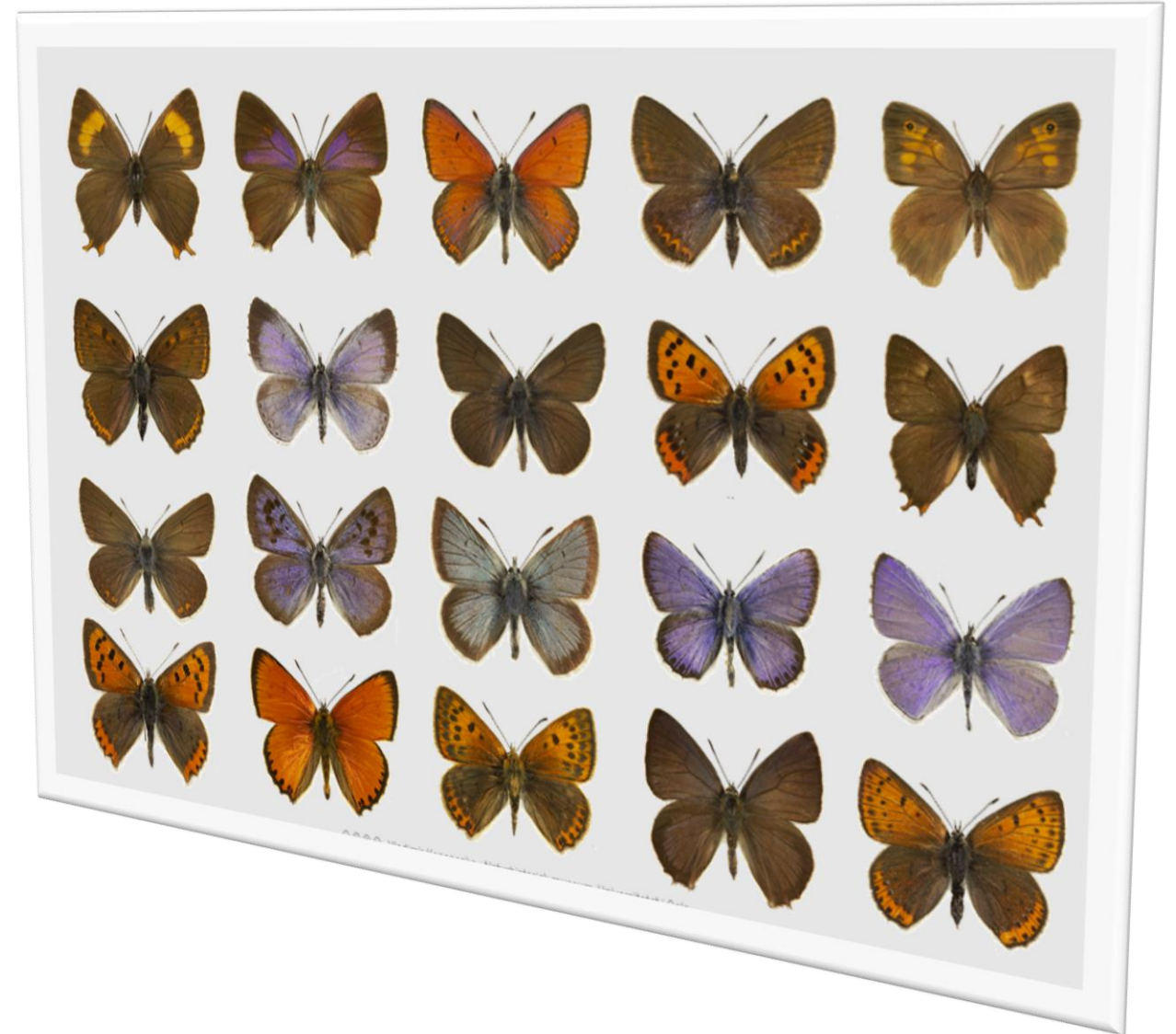
Realfagkonferansen 12.mai 2020

Berit Reitan, Naturfagsenteret

Mål

Målet med denne økta er å bli kjent med hva som ligger i begrepet algoritmisk tenkning og om det er noe nytt eller ikke i egen naturfagundervisning.

Dere skal få prøve ut enkle aktiviteter og analysere dem i lys av noen prinsipper for algoritmisk tenkning.

Algoritmisk tenkning

I beskrivelsen av kjerneelementet Teknologi står det:

«Elevene skal forstå, skape og bruke teknologi, inkludert programmering og modellering, i arbeid med naturfag. Gjennom å bruke og skape teknologi kan elevene kombinere erfaring og faglig kunnskap med å tenke kreativt og nyskapende.»

For å forstå og skape programmerbar teknologi må man kunne litt om og anvende algoritmisk tenkning.

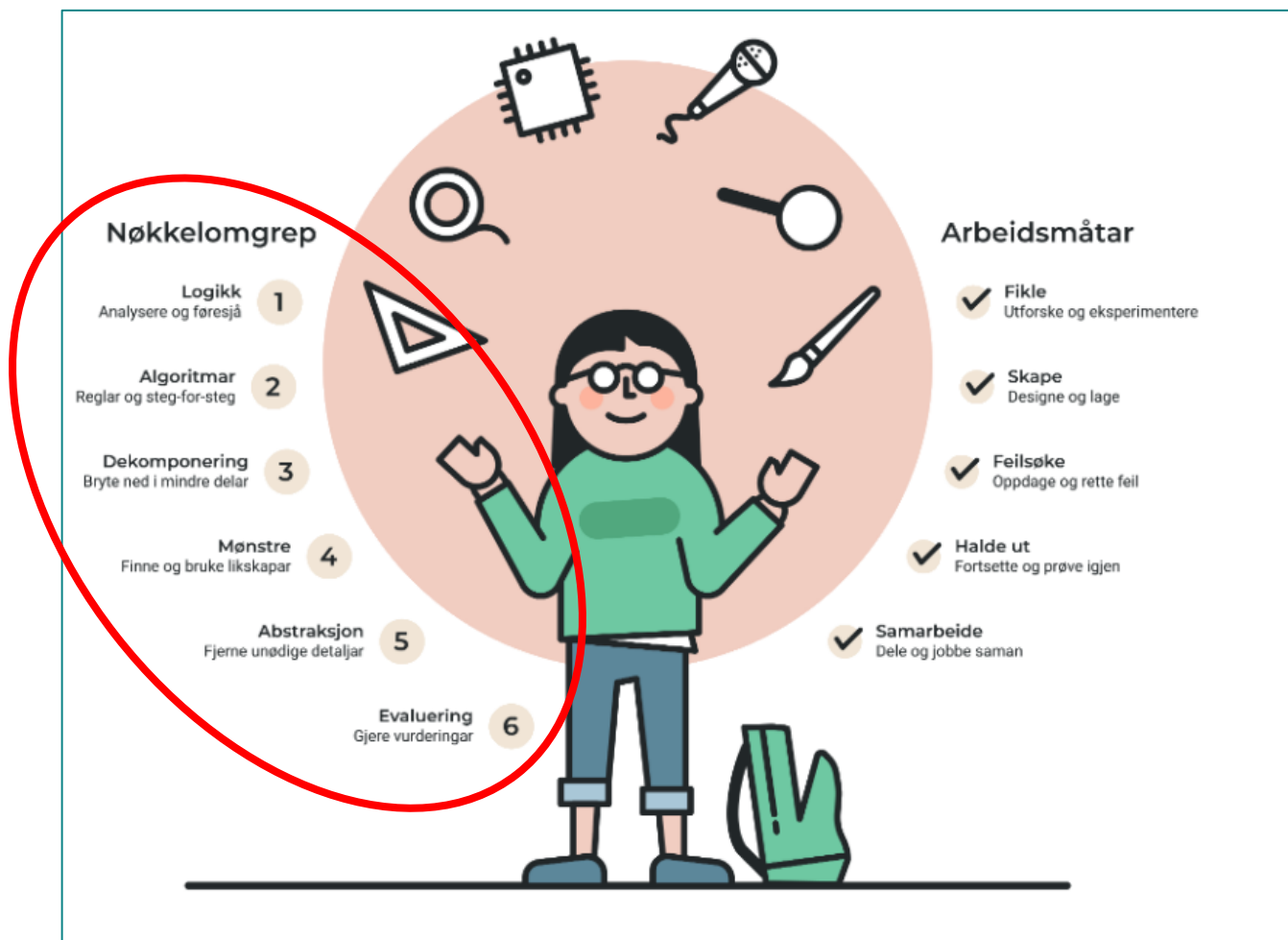
Algoritmisk tenkning

- er en problemløsningsprosess
- innebærer at man vurderer hvilke steg som skal til for å løse et problem
- bruker sin teknologiske kompetanse for å få en datamaskin til å løse (deler av) problemet

I denne økta skal vi sette datamaskinen litt på vent, for å se om vi kan finne ulike elementer fra algoritmisk tenking i «analoge» oppgaver også.

Den algoritmiske tenkeren

Figuren er tilpasset fra Barefoot Computing (UK)

Nøkkelelementer i algoritmisk tenkning

Nøkkelement	Beskrivelse
Dekomposisjon	Bryte ned komplekse problemstillinger til mindre delproblemer som er enklere å løse. Vurdere hvilke delproblemer som kan/bør løses med eller uten datamaskiner.
Logikk	Organisere og analysere data på en logisk måte.
Mønstre	Se etter mønstre. Gjenkjenne likheter og sammenhenger. Utnytte elementer fra andre liknende løsninger.
Abstraksjon	Avgrense og skille ut hva som er viktig for å løse et problem og hva som er irrelevant. Representere data ved hjelp av symboler, generalisere og lage modeller.
Algoritmer	Lage en strukturert plan eller løsning ved hjelp av presise steg-for-steg prosedyrer. Kan gjerne først skrives som flytskjema eller pseudokode og senere som dataprogrammer.
Evaluering	Kontrollere om løsningen løser alt den skal og vurdere hvordan den kan forbedres.

Når vi bruker algoritmisk tenkning er vi innom flere eller alle nøkkelelementene.

Aktivitet 1: 20 spørsmål

Jobb i grupper på 4.

Dere skal i løpet av to minutter forsøke å finne ut hvilken sommerfugl en i gruppa tenker på ved å stille inntil 20 ja/nei-spørsmål om utseendet til sommerfuglen (f.eks. «Er den blå?»), ikke om plasseringen («Er den på rad to?»).

Gjenta to ganger.

Diskuter i grupper (3 min)

- Hva var gode spørsmål?
- Hva var dårlige spørsmål?
- Brukte dere lure strategier eller kan dere komme på noen nye?

Diskuter i grupper (5 min)

- Hvilke av nøkkelementene i algoritmisk tenking brukte dere i denne oppgaven?
- Noter på refleksjonsarket i kolonnen «Aktivitet 1»

Nøkkelement	Beskrivelse
Dekomposisjon	Bryte ned komplekse problemstillinger til mindre delproblemer som er enklere å løse. Vurdere hvilke delproblemer som kan/bør løses med eller uten datamaskiner.
Logikk	Organisere og analysere data på en logisk måte.
Mønstre	Se etter mønstre. Gjenkjenne likheter og sammenhenger. Utnytte elementer fra andre liknende løsninger.
Abstraksjon	Avgrense og skille ut hva som er viktig for å løse et problem og hva som er irrelevant. Representere data ved hjelp av symboler, generalisere og lage modeller.
Algoritmer	Lage en strukturert plan eller løsning ved hjelp av presise steg-for-steg prosedyrer. Kan gjerne først skrives som flytskjema eller pseudokode og senere som dataprogrammer.
Evaluering	Kontrollere om løsningen løser alt den skal og vurdere hvordan den kan forbedres.

Oppsummering, et eksempel

Nøkkelement	Beskrivelse	Aktivitet 1: 20 spørsmål
Dekomposisjon	Bryte ned komplekse problemstillinger til mindre del-problemer som er enklere å løse. Vurdere hvilke delproblemer som kan/bør løses med eller uten datamaskiner.	I liten grad, enkel problemstilling i denne oppgaven.
Mønstre	Se etter mønstre. Gjenkjenne likheter og sammenhenger. Utnytte elementer fra andre liknende løsninger.	Vi måtte se etter likheter og ulikheter på vingemønstrene. Gjenbrakte også spørsmål fra hver
Logikk	Organisere og analysere data på en logisk måte.	Fant
Abstraksjon	Avgrense og skille ut hva som er viktig for å løse et problem og hva som er irrelevant. Representere data ved hjelp av symboler, generalisere og lage modeller.	Avgrens hens Leng ikke
Algoritmer	Lage en strukturert plan eller løsning ved hjelp av presise steg-for-steg prosedyrer. Kan gjerne først skrives som flytskjema eller pseudokode og senere som dataprogrammer.	Utvi rekke et flytskjema.
Evaluering	Kontrollere om løsningen løser alt den skal og vurdere hvordan den kan forbedres.	Når vi gjentok leken flere ganger, forbedret vi spørsmålsutvalg og spørsmålsrekkefølgen.

Poenget med denne oppgaven var å bli litt bedre kjent med de ulike nøkkelementene, og å se at de har en del felles med tenkning i andre sammenhenger.

Å lage presise instruksjer

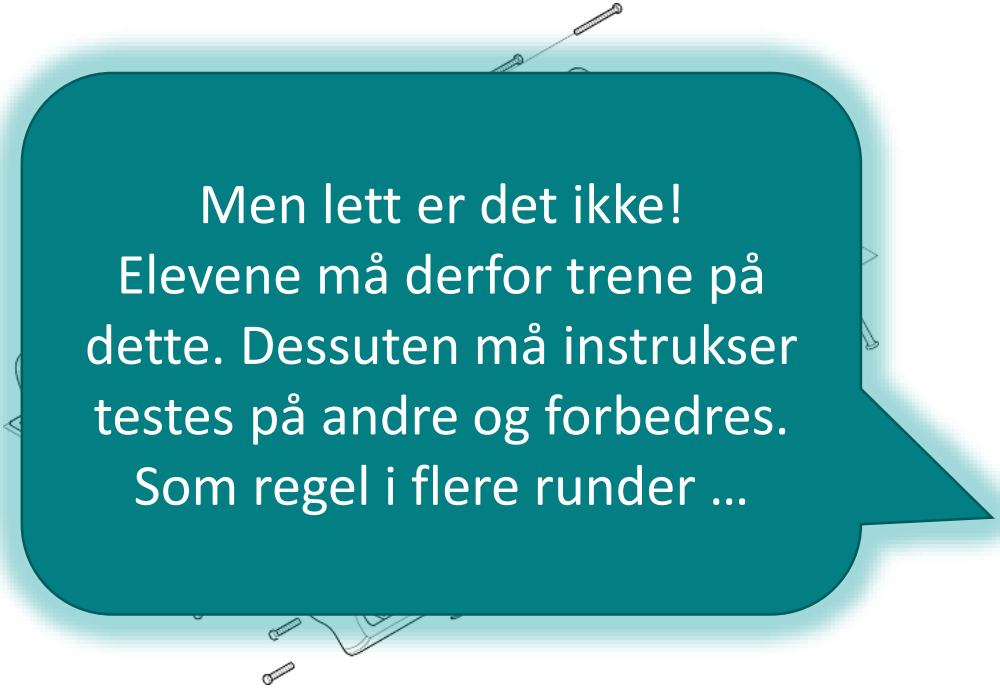

Å lage presise instruksjer i naturfag

Å kunne lage presise instruksjer er viktig både når man skal programmere en datamaskin eller skrive prosedyretekster i naturfag.

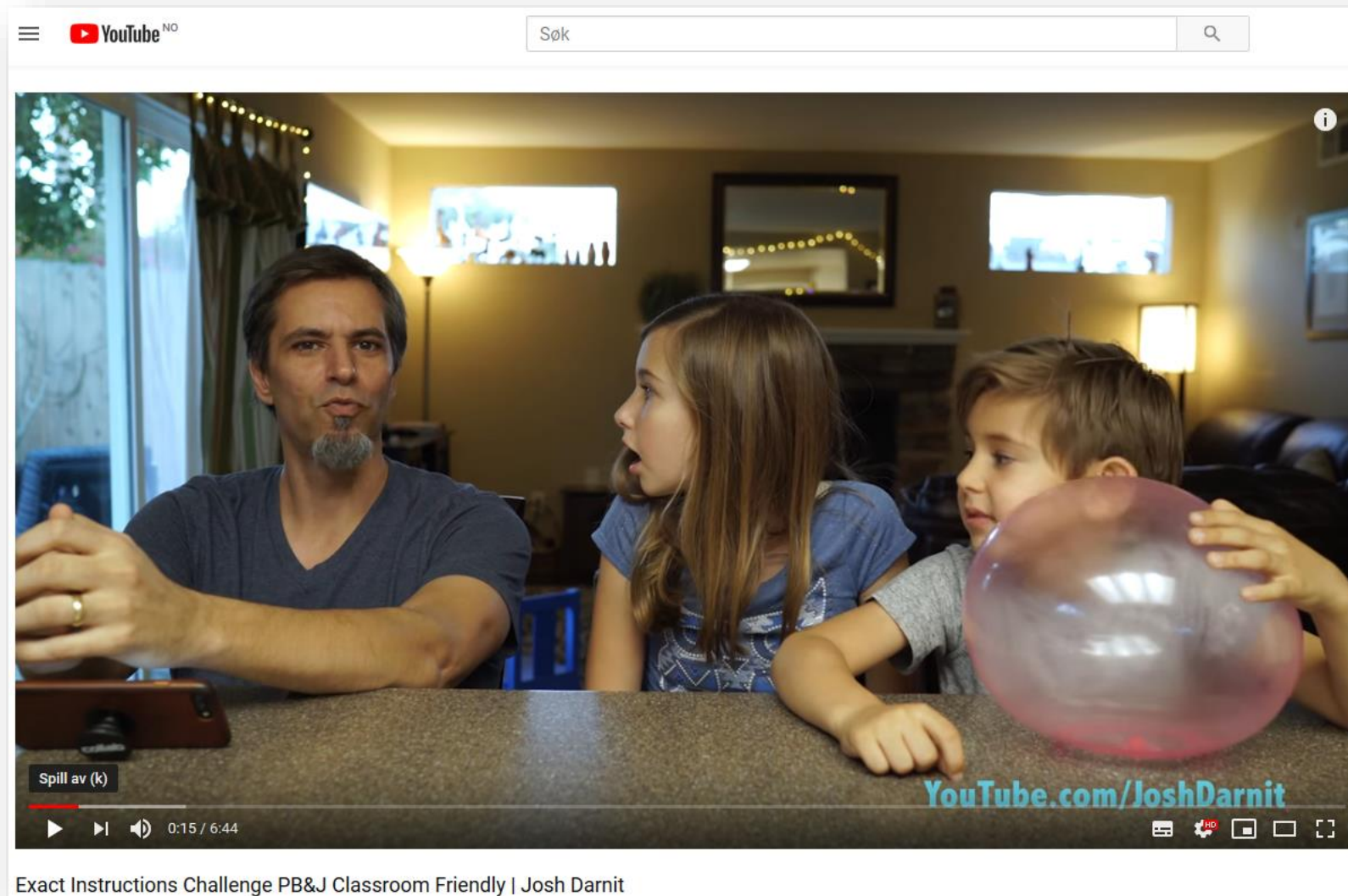
Eksempler på prosedyretekster:

- Fremgangsmåte på forsøk
- Bruksanvisninger

Men lett er det ikke!
Elevene må derfor trene på
dette. Dessuten må instruksjer
testes på andre og forbedres.
Som regel i flere runder ...

Exact Instructions Challenge

YouTube NO

Søk

Spill av (k)

0:15 / 6:44

YouTube.com/JoshDarnit

Exact Instructions Challenge PB&J Classroom Friendly | Josh Darnit

Dere får nå ei lenke til denne filmen på chatten. Se de første 5 minuttene.

Når du har sett ferdig 5 minutter, stopp filmen og «rekk opp hånda». Knapp nederst på BB

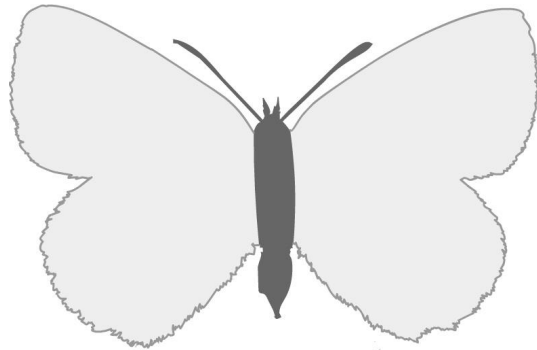
Aktivitet 2: Å lage presise instruksjer

Lag en presis instruksjon

Velg en av sommerfuglene på plakaten. Ingen andre skal vite hvilken du har valgt.

Skriv ned en instruksjon på hvordan tegne vingemønsteret på sommerfuglen. (inntil 5 min)

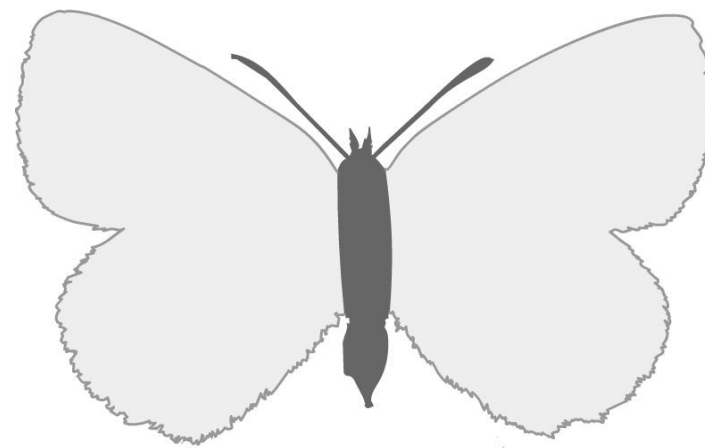

Tegn sommerfugl etter presis instruksjon (3 minutter)

Jobb i grupper på 3-4 personer.

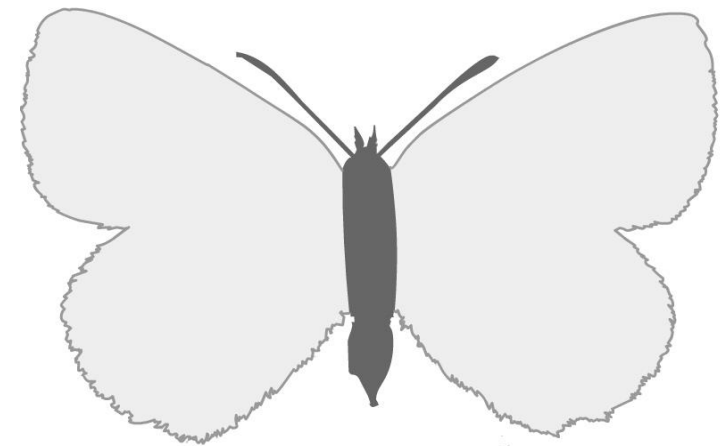
Én leser opp instruksjonen sin til resten av gruppa som forsøker å tegne vingemønsteret på den grå sommerfugl-skissen.

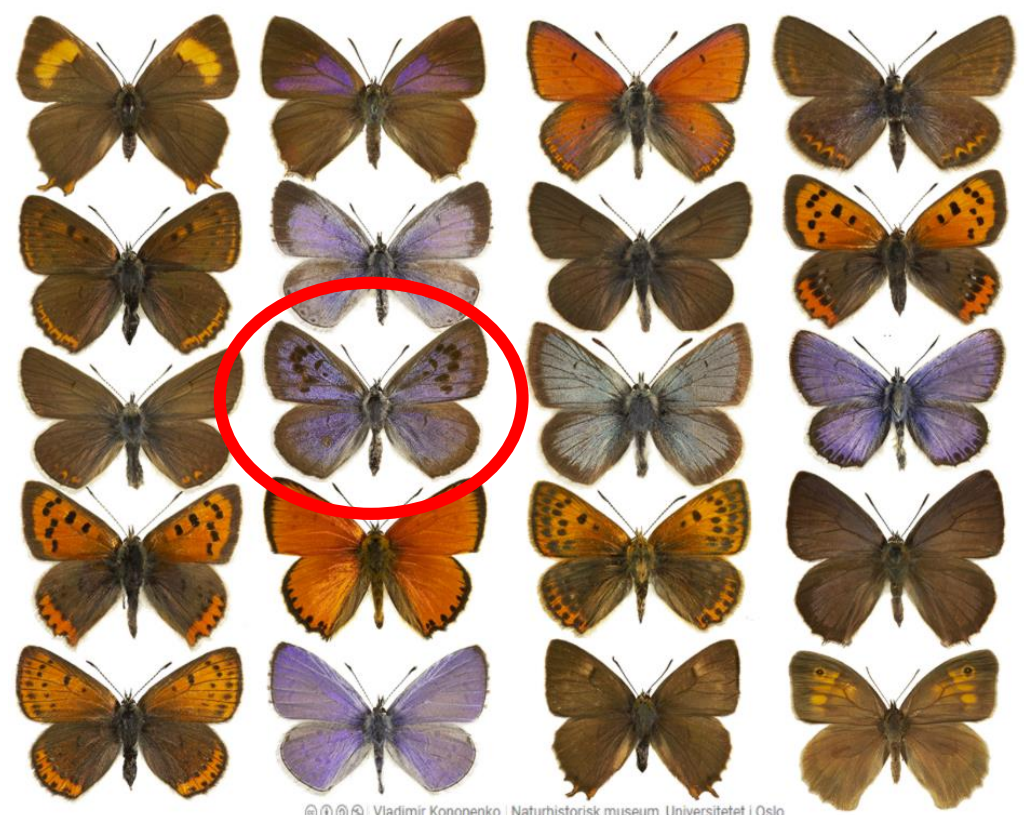
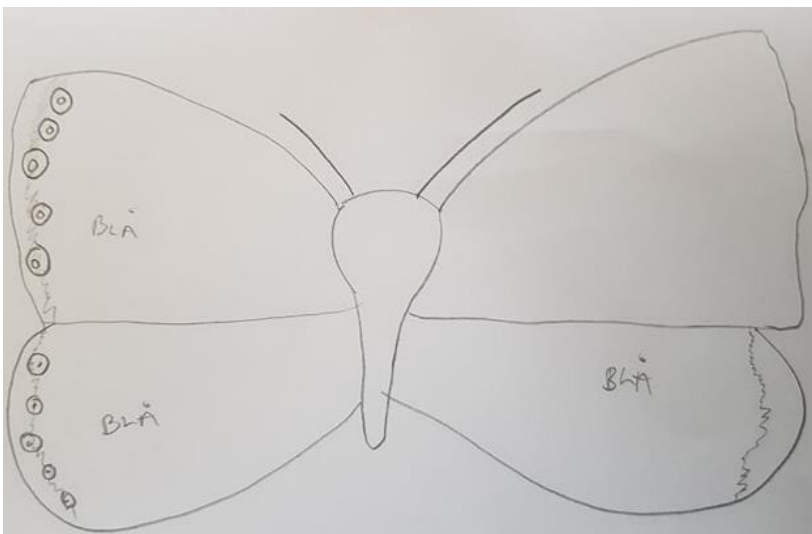
Diskuter i gruppa (4 min)

Vis fram de ulike tegningene på gruppa.

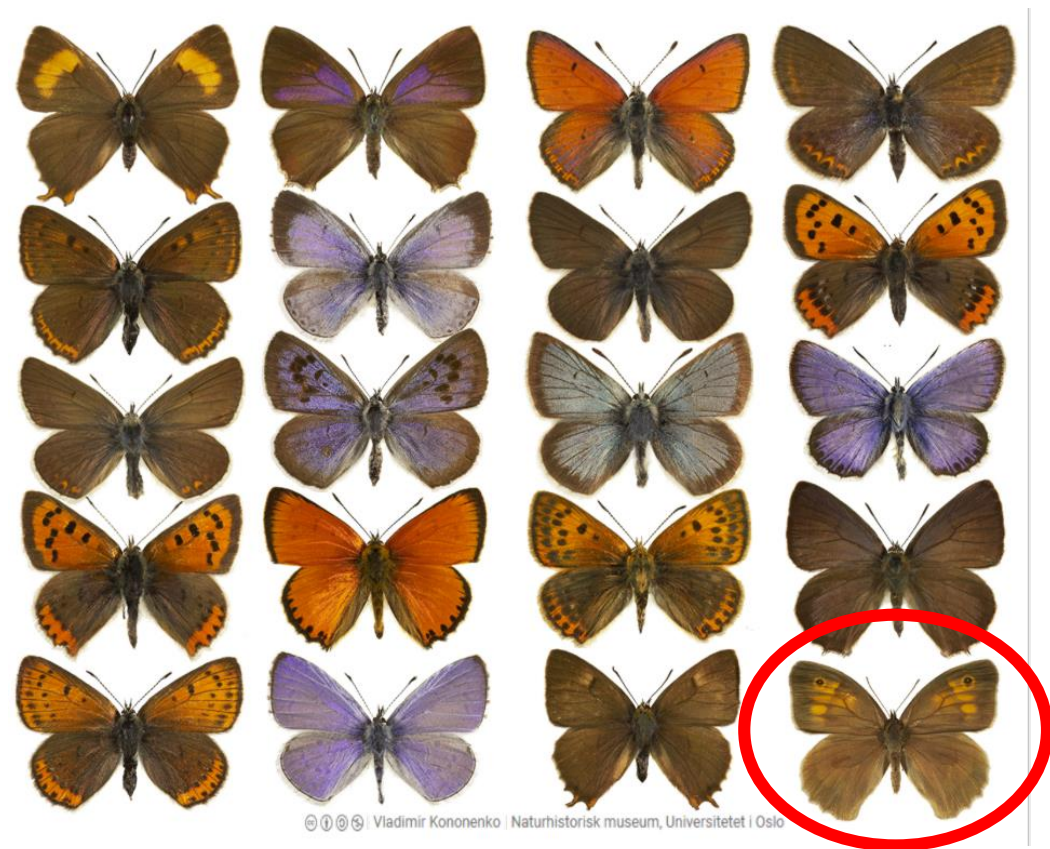
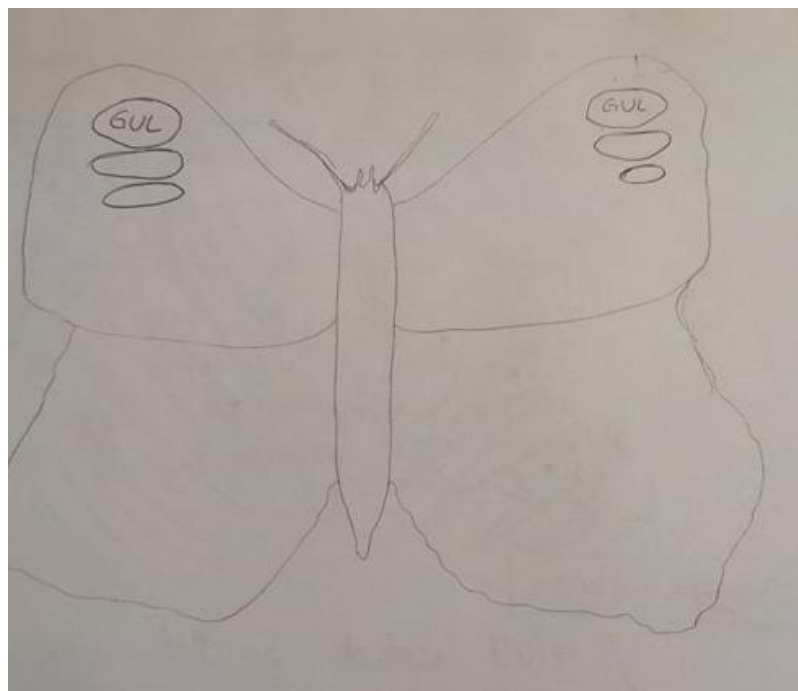
- Var instruksene korrekte og presise nok?
- Manglet det noe eller kom de i feil rekkefølge?
- Hvordan kan de ev. forbedres?

Eksempel

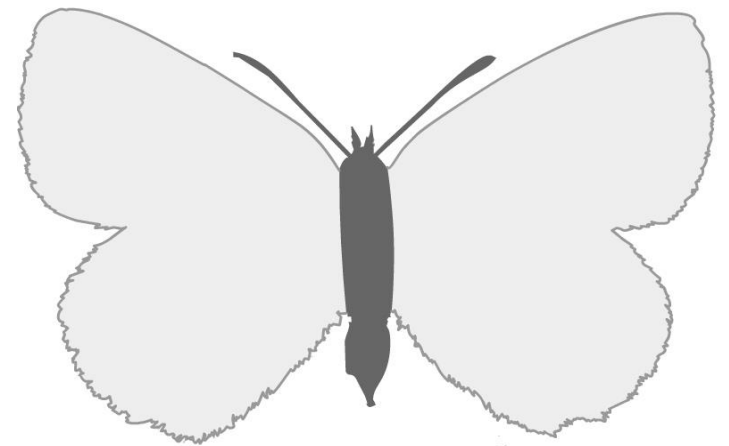
Eksempel

Flere runder

- For at instruksjonene dere lagde skulle blitt gode, måtte dere gjentatt øvelsen flere ganger slik som i filmen.
- Testing og feilsøking i flere runder er viktig både hvis vi f.eks. skal lage en bruksanvisning eller et dataprogram.

Hvilke av nøkkelementene ble brukt? Et eksempel

Nøkkelement	Beskrivelse	Aktivitet 1: 20 spørsmål
Dekomposisjon	Bryte ned komplekse problemstillinger til mindre del-problemer som er enklere å løse. Vurdere hvilke delproblemer som kan/bør løses med eller uten datamaskiner.	Vi måtte se etter ulike trekk ved sommerfuglene for som beskriver utseendet.
Mønstre	Se etter mønster. Gjenkjenne likheter og sammenhenger. Utnytte elementer fra andre liknende løsninger.	Vi måtte beskrive farger og mønster for å lage en god instruksjon.
Logikk	Organisere og analysere data på en logisk måte.	Vi tolket instruksjoner for å lage tegning
Abstraksjon	Avgrense og skille ut hva som er viktig for å løse et problem og hva som er irrelevant. Representere data ved hjelp av symboler, generalisere og lage modeller.	Vi valgte ut hvilke utseendetrekk som var hensiktsmessig å bruke.
Algoritmer	Lage en strukturert plan eller løsning ved hjelp av presise steg-for-steg prosedyrer. Kan gjerne først skrives som flytskjema eller pseudokode og senere som dataprogrammer.	Vi laget detaljert instruks som skulle hjelpe de andre å tegne sommerfuglen så riktig som mulig.
Evaluering	Kontrollere om løsningen løser alt den skal og vurdere hvordan den kan forbedres.	Vi sammenlignet tegningene med bildet av sommerfuglen og diskuterte hvilke instruksjoner som kunne forbedres.

Planlegge undervisningsaktiviteter

- Lag en aktivitet der elevene skal lage egne instruksjoner som andre skal følge.

Eksempler:

- fremgangsmåte på forsøk
- oppskrift på å lage produkt
- bruksanvisninger
- hms-prosedyrer

- La elevene reflektere over:

- Hva var gode og mindre gode instruksjoner?
- Hadde rekkefølgen betydning?
- Når har vi bruk for å lage presise instruksjoner i naturfag?

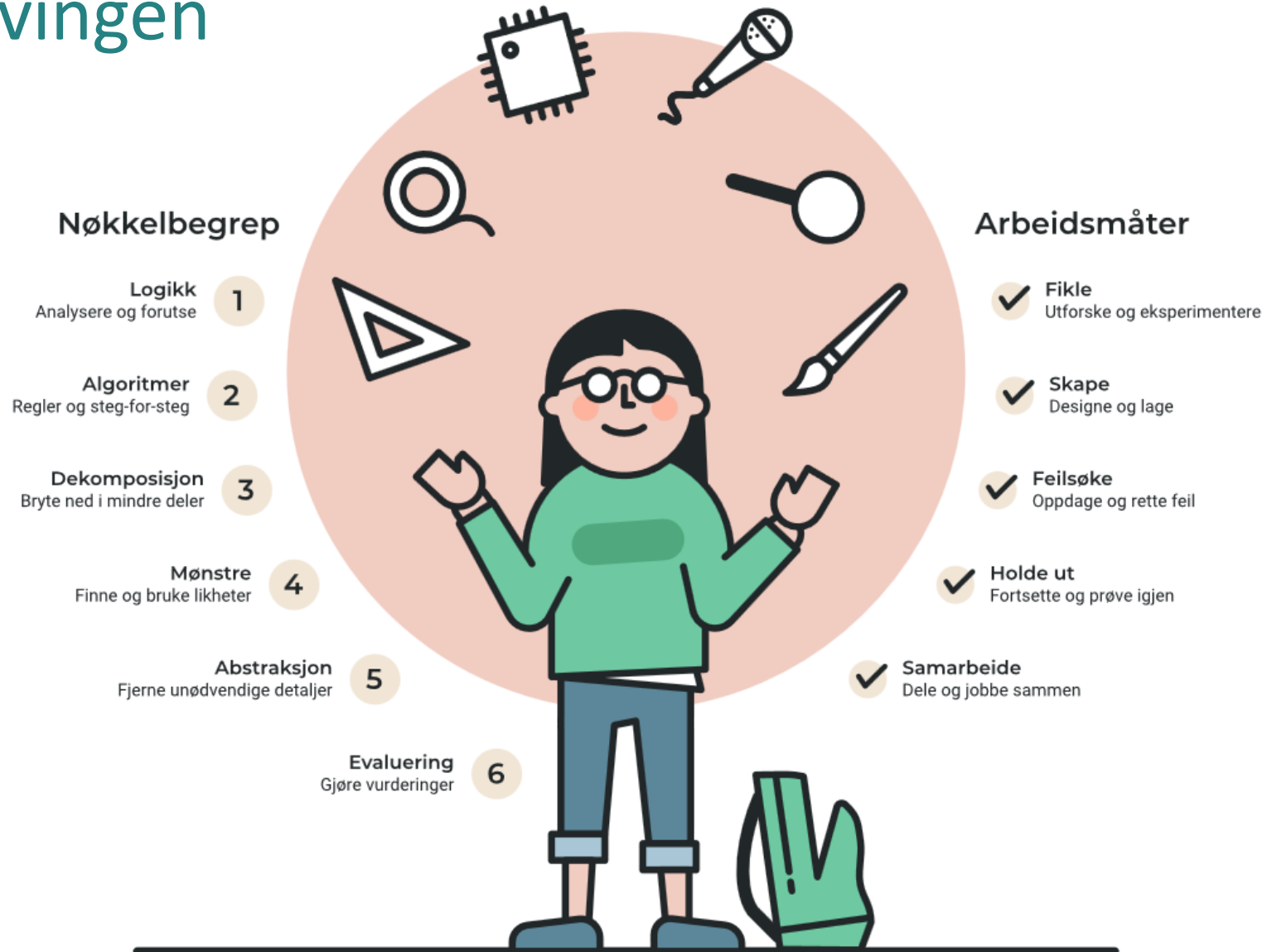

Refleksjon til utprøvingen

Ser du noen eksempler på at elevene:

- tenker algoritmisk
- reflekterer over egen tenkning rundt gode instruksjoner og rekkefølge på instruksjonene (metatenking)

Lykke til!

Takk for meg!

Kilder

BBC (2019). *Introduction to computational thinking*. Hentet fra <https://www.bbc.co.uk/bitesize/guides/zp92mp3/revision/1>

Utdanningsdirektoratet (2019). *Algoritmisk tenkning*. Hentet fra <https://www.udir.no/kvalitet-og-kompetanse/profesjonsfaglig-digital-kompetanse/algoritmisk-tenkning/>

Utdanningsdirektoratet (2019). *Læreplan i naturfag (NAT01-04). Kjerneelementer*. Hentet fra <https://www.udir.no/lk20/nat01-04/om-faget/kjerneelementer>